

RZO - advies nr. 8 Aanzet tot een dejuridiserende oplossing van “oude” claims van veteranen

Op verzoek van de Nationale Ombudsman heeft de voorzitter van de RZO op 4 december 2008 deelgenomen aan een ronde tafelbijeenkomst over nazorg aan ex- Defensiemedewerkers met PTSS. Bij schrijven van 10 februari jl. aan de deelnemers van deze bijeenkomst stelt de heer Brenninkmeijer vast, dat er grote verbeteringen te zien zijn in de nazorg sinds de start van het Landelijk Zorgsysteem Veteranen. Dat moet u genoeg doen! Ons als uw toezichthouder op het LZV doet dat uiteraard ook.

De heer Brenninkmeijer merkt verder op, dat een groot knelpunt nog wordt gevormd door de effecten van de wijze waarop veteranen in het verleden zijn opgevangen: een aantal veteranen heeft onvoldoende nazorg en erkenning voor hun inzet en ziekte gekregen. Zij hebben daardoor naar zijn mening het vertrouwen in Defensie verloren. Dit heeft ertoe geleid, dat een deel van de mensen schadeclaims bij de minister van Defensie heeft ingediend. De Nationale ombudsman constateert vervolgens, dat de afhandeling van deze schadeclaims lang duurt en individueel op grond van een juridische toetsing plaats vindt. Hij acht dan onwenselijk omdat het onderliggende probleem er niet mee uit de wereld geholpen wordt. Immers, het vertrouwen van de betrokken veteranen in Defensie wordt niet hersteld en de situatie komt ook het imago van Defensie niet ten goede. De heer Brenninkmeijer constateert dat het voor alle partijen van belang is om het verleden te kunnen afsluiten. Tijdens de bijeenkomst kwam ook naar voren dat een mogelijkheid gelegen zou zijn in het afhandelen van de schadeclaims volgens meer algemene uitgangspunten voor de verschillende missies uit het verleden, waarover gesprekken met de vakbonden plaats gehad hebben, die nog geen effecten hebben gesorteerd.

De Nationale ombudsman stelt zich in voornoemd schrijven op het standpunt dat gezien de bijzondere zorgplicht van Defensie voor veteranen Defensie zich zal moeten inspannen om het vertrouwen van de genoemde groep in Defensie zo goed als mogelijk te herstellen en kent daarbij groot gewicht toe aan een voortvarende en dejuridiserende oplossing van de schadeclaims op een dusdanige wijze dat Defensie daarbij ook blijf geeft van erkenning van zowel de bijdrage die veteranen hebben geleverd, als van de gevolgen die dit en de naar zijn oordeel gebrekkige nazorg voor hen hebben gehad.

De brief van de Nationale ombudsman is besproken in de raadsvergadering van 11 maart jl. De Raad heeft met instemming van de inhoud kennis genomen. Niet in de laatste plaats omdat de Raad constateert dat de deze niet opgeloste problematiek zijn schaduwen vooruit werpt op het succes van het LZV. Maar allereerst natuurlijk om wij vinden dat het voor alle partijen van groot belang is om het verleden op waardige wijze te kunnen afsluiten.

Dat gezegd hebbend, is de volgende stap, de wijze waarop tot “een voortvarende en dejuridiserende oplossing” zou kunnen worden gekomen een stuk moeilijker. De Raad is van mening dat de veelheid aan klachten en claims die er liggen zodanig divers zijn, dat het

zoeken naar een generieke oplossing niet reëel is. Er zijn immers rechtmatige en minder rechtmatige claims en het risico is groot een algehele generieke afdoening leidt tot scheve gezichten en verdere procedures, terwijl zo'n oplossing ook een aanzuigende werking zou kunnen hebben.

Toch wil de Raad het streven van de Nationale ombudsman om tot een oplossing te komen van harte ondersteunen en geeft hieraan uiting door het uitbrengen van dit advies, dat in de raadsvergadering van 26 mei jl. is vastgesteld.

De Raad adviseert u in overweging als eerste stap naar een oplossing een (arbitrage) commissie in te stellen van wijze en ter zake deskundige mannen en vrouwen die de bulk aan klachten en claims onder de loep nemen, bezien of er (sub)groepen met elkaar overeenkomende rechtmatige gevallen te selecteren zijn, u vervolgens adviseren over de mogelijkheid om in die gevallen met enige ruimhartigheid tot een snelle afhandeling te komen en in de andere gevallen aangeven te geven of het aanbeveling verdient de formele proceduregang te bevorderen. Op deze wijze zou een begin kunnen worden gemaakt met het wegwerken van de voorraad aan "oude" problematiek. Het heeft in elk geval ook het voordeel, dat Defensie kan laten zien er het nodige aan te willen doen om tot een oplossing te komen en onderstreept de erkenning van de last voor alle betrokkenen voor deze (te) lang slepende zaken. Tegelijkertijd geeft het de mogelijkheid om aan te geven dat bij twijfel of "overvragen" de formele weg zal worden gevolgd.

Hilversum, 31 mei 2009